

Ceny ogłoszeń:

Cała strona 200 zł., 1/2 strony 100 zł., 1/4 strony 60 zł., 1/8 strony 35 zł., 1/16 strony 20 zł.

Ogłoszenie zwykłe za 1 mm. 30 gr., w tekście 40 gr.: przed tekstem 60 gr. — Kolumny ogłoszeń zwykłych składają się z czterech szpalt. Przy miesięcznym względnie dłuższym ogłoszeniu znaczna zniżka.

RODZIALA

PISMO REDAGUJE KOMITET

Adres Redakcji i Administracji:
Nowy Sącz, ulica Jagiellońska 1. 5

Własne oddziały redakcyjne na całym Podhalu.

Redaktor naczelny przyjmuje codziennie od godz. 4—5 po południu.

Godziny urzędowe Redakcji:
od 10—11 przedpoł. i od 4—6 popoł.

PRENUMERATA:

Miejscowa miesięcznie wraz z dostarczeniem do domu 80 gr. Zamiejscowa miesięcznie 1 zł. Wpłacać na konto czekowe Administracji.

Konto czekowe P. K. O. 409-090.
Telefon Nr. 210.

Aktualny tygodnik powiatów: gorlickiego, jasielskiego, limanowskiego, nowosądeckiego, nowotarskiego i żywieckiego

Imieniny Marszałka

Śmigłego-Rydz

(18 marca)

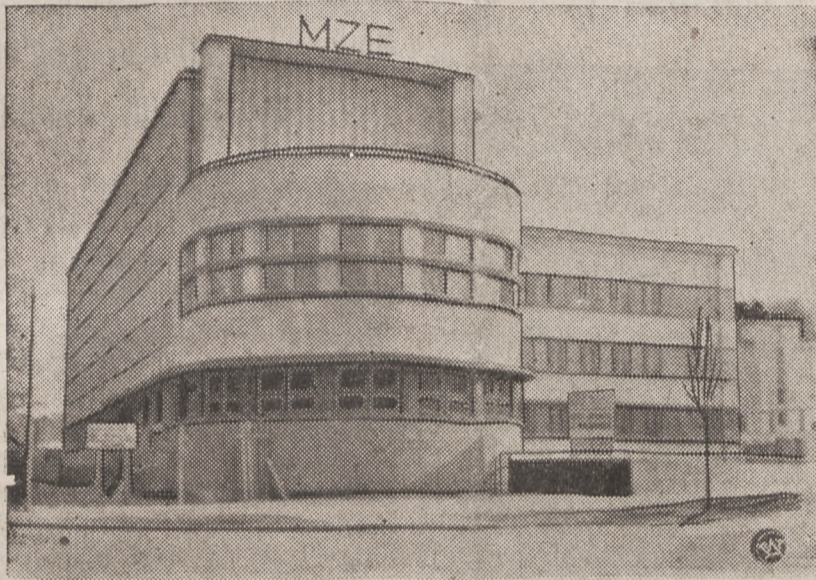
(tgs) 18 marca obchodzi Marszałek Śmigły-Rydz, Naczelny Wódz Armii Polskiej Swoje Imieniny. Polska cała złożyła Mu serce Swoje od czasu, kiedy objął spuściznę Wodzostwa po Twórcy Polski Niepodległej Marszałku Józefie Piłsudskim. A dzisiaj tem serdeczniej Mu życzy i zapewnia, że podporządkowuje się karnie pod hetmańskie Jego rozkazy, Jego, który jest dalszym ciągiem tych świetnych tradycji rycerskich prac nad tworzeniem Polski, które rozpoczął Józef Piłsudski z hasłem: „Dla Ciebie Polsko!”

Niema w Rzeczypospolitej człowieka, dla którego Marszałek Śmigły-Rydz byłby czymś mniej niż symbolem nie tylko polskiej bohaterskiej żołnierskiej na szlakach walk o niepodległość i na drogach szukania Potężnej Polski w pokojowej pracy podjętej przez Hetmana Narodu i Wodza Państwa. Bo marszałek Śmigły-Rydz gestem rycerza, szlachetnością Polaka i sławą Wodza, stworzył Swoją autorytet żywy i trwały, będący dla każdego w Państwie czynnikiem stojącym wysoko ponad partyjnymi swarami, politycznymi przekonaniem i zawiściami.

Polska dzisiejsza i jutrzejsza buduje się na granicie autorytetu Wodza Naczelnego. Obok tego autorytetu skupia się cały Naród i widzi w Naczelnym Wodzu przechodzący z pokolenia na pokolenie, geniusz polskiego hetmaństwa wiodący tylko do zwycięstwa w czasie wojny a do wielkiej myśli budującej i czynu twórczego w okresie pokoju. My wojny nie pragniemy. Chcemy w blaskach pokoju i w szumie pracy budować Polskę Przyszłą, aby mogła spełnić rolę czynnika równowagi politycznej w Europie i aby mogła dać dobrobyt swoim obywatelom. I dlatego stajemy celem uskutecznienia tych prac obok hetmańskiej, żołnierskiej postaci Naczelnego Wodza, Syna Ludu Polskiego i ufamy Mu bezwzględnie, Jego słowem, czynem i Jego buławie. A w dniu Jego Imienin łączymy się serdecznie z okrzykiem całej Polski na cześć i na zdrowie Wodza:

Marszałek Śmigły-Rydz, Naczelny Wódz Armii Polskiej, Spadkobierca rycerskich tradycji Wodzów Polski
Niech żyje!

Nowowbudowany gmach Miejskich Zakładów Elektrycznych we Lwowie

W ramach ogólnokrajowego zjazdu elektrowni we Lwowie, odbyło się poświęcenie nowego gmachu Miejskich Zakładów Elektrycznych we Lwowie, wybudowanego kosztem 1.100.000 zł, który znajduje się przy zbiegu ulicy

Pełczyńskiej i Kadeckiej. Gmach, który przedstawiamy na naszym zdjęciu, obejmuje wszystkie biura i oddziały M. Z. E., które dotychczas mieściły się w budynkach wynajętych.

— () —

Co słycać w Polsce?

Imieniny Marszałka Śmigłego-Rydz odbyły się uroczystie we wszystkich instytucjach i formacjach wojskowych w Polsce. W Brzeżanach, rodzinnym mieście Marszałka Śmigłego-Rydz, nadał min. WR. i OP. tamtejszemu gimnazjum państw. imię Marszałka Śmigłego-Rydz.

Prezydentem miasta Łodzi mianowany został przez min. spr. wewn., po dwukrotnym niezatwierdzeniu wybranego przez PPS. b. posła Barlickiego — Mikołaj Godlewski.

Powódź w Bydgoszczy. — Bydgoszcz nawiedziła powódź, jakiej nie było od 100 lat. Wody rzeki Brdy zatopiły wiele ulic w centrum miasta. Szkody są ogromne. Poziom wody na tej rzece wyniósł około 10 metrów.

W Gdyni urodziło się w roku 1936 3.000 dzieci, w tym nieślubnych 346.

Co słycać w świecie?

Państwo kościelne. Papież wyśle na koronację króla Jerzego VI do Anglii delegację z arcybiskupem Pisani na czele. Delegacja ta nie będzie jednak obecna na obrzędzie liturgicznym anglikańskim związanym z ceremoniałem koronacyjnym. Na najbliższym konsystorzu papież Pius XI ma zamianować 5 nowych kardynałów.

Włoch mają wkrótce zawrzeć z Jugosławią układ w sprawie morza Adriatyckiego.

Francja. Parlament francuski uchwalił pożyczkę na obronę narodową większością 470 przeciw 46 głosom. 90 posłów wstrzymało się od głosowania. Komuniści głosowali za pożyczką. Pożyczka wynosić będzie ponad 10 miliardów.

W Niemczech przyjęto ustawę o zabezpieczeniu granic państwa, przy czym minister spraw wewn. został upoważniony do wydawania zwłaszcza na obszarach pogranicznych, wszelkich zarządzeń koniecznych dla bezpieczeństwa granic na terytorium Niemiec.

W Hiszpanii rozpoczęła się od północy 14 marca kontrola granic przez państwa: Anglię, Francję, Niemcy i Włochy. Organizacja kontroli przeprowadzona z całą dokładnością. Tymczasem pod Madrytem i na froncie Cordoby i Gnadalajary toczy się zażarta walka. Powstańcy usiłują opasać Madryt żelaznym pierścieniem swoich wojsk.

W Abisynii budują Włosi kolejkę linową z portu Massauy do Asmary. Kolejka będzie miała 75 klm. długości.

Litwa. Na Litwie mówi się dużo o przeniesieniu stolicy tego państewka z Kowna do Kłajpedy.

Okazja!

Parcela budowlana w Rabce Zdroju w dobrym miejscu, o obszarze 1000 m². do sprzedania.

Wiadomość Dr Reiss,
Wojnicz n. D.

Wojewoda Gnoiński na inspekcji

W dniu 15 marca udał się wojewoda krakowski Gnoiński na inspekcję powiatów województwa, w towarzystwie naczelnika Wydziału dra Józefa Maeki i dyr. wojew. biura Funduszu Pracy inż. Krzyżaka. Wojewoda konferował (w sprawie organizacji robót publicznych) w Dębicy, Tarnowie, Nowym Sączu, Wadowicach i w Krakowie. W N. Sączu odbył wojewoda konferencję w wymienionej sprawie ze starostami powiatowymi gorlickim, limanowskim, nowosądeckim i nowotarskim.

Ignacy Paderewski niebezpiecznie chory

Znakomity polski pianista, wielki patriota, Ignacy Paderewski mieszkający stale w Szwajcarii zachorował na influencję. Stan choroby budzi poważne obawy, że względu na poważny wiek chorego, liczącego 78 lat.

Do Berezy

W ubiegłym tygodniu wysłani zostali do miejsca odosobnienia w Berezie za działalność wywrotową i komunistyczną mgr Narcyz Wiatr, koncypiant adwokacki z N. Sącza, prezes Zw. Mł. Wiejskiej S. O., Denner Cudik false Goetz i Erreich Samuel.

Z ostatniej chwili

W Paryżu połała się krew

We wtorek 16 marca doszło w Paryżu do krwawych zająć między policją i gwardią ruchomą z jednej strony a komunistami i socjalistami. Nastąpiła strzelanina, której rezultatem było 5 zabitych i 250 rannych. Wśród ciężko rannych znajduje się Blumel, szef gabinetu premiera Bluma. Blumel otrzymał rany w piersi i w nogi. Prasa paryska pisze, że zająć i rozlew krwi spowodowali komuniści.

Rolnicy!

Kupujcie tylko w Zagonie!

PHILIPS Dobry RADJO-APARAT
najnowszej konstrukcji
kupisz korzystnie i tanio
w firmie: **RADJOFON**
KRAKÓW • STAROWISLNA 10
tel.: 158-06

Z Wieczoru Morskiego

Popisy młodzieży szkół średnich i powsz. w Nowym Sączu

Uroczysty Wieczór 17 lecia Odzyskania „Morza Polskiego“ jaki się odbył w dniu 7 marca i 14 marca 1937 r. w sali Sodalicii Mariańskiej w Nowym Sączu, zgromadził doborową publiczność oraz wielkie zastępy młodzieży.

Pierwsze rzędy krzeseł zajął Sąd konkursowy złożony z Pań: Pułkownikowej Aleksandrowiczowej, Starościny Łachowej, Drowej Folyńskiej i Drowej Zarankowej, oraz Panów: Prezydenta Miasta Mgra Nowakowskiego, Dra Matakiewicza i Dra Sichrawy.

Wśród publiczności zauważyliśmy PP. Starostę Dra Łacha, Pułkownika Aleksandrowicza, Dyrektorów Gimnazjów i Szkół, Przedstawicieli Duchowieństwa, Profesorów i Opiekunów Kół Szkolnych Młodzieży, oraz wybitnych Obywateli miasta i okolicy.

Przemówienie o celach wieczoru wygłosił prezes Obwodu L. M. K. inż. Władysław Pietruszewski, po czym chór złożony z członków Koła młodzieży szkoły powsz. św. Elżbiety zaprodukował hymn „Morza Polskiego“. Następnie dziewięć-letni uczeń ze Szkoły im. Kr. Władysława Jagiełły porwał publiczność swą werwą. Tańce holenderskie, wykonane w oryginalnych strojach przez zespół Gimnazjum żeńskiego zachwyciły wszystkich a długotrwałe brawa uciszyły dopiero orkiestra 1 PSP. pod batutą por. Rulca.

Publiczność już przyznawała pierwszą nagrodę Holenderkom. Skoro jednak pojawili się na scenie „Marynarze“ Gimnazjum Kupieckiego i odtańczyli tańce marynarskie, wykazując prawdziwą finezję w akrobatycznych wyczynach, zerwała się burza oklasków. „Naszemu Marynarzom“ przyznano I nagrodę. Następnie chór Szkoły Przemysłowej Żeńskiej odśpiewał dwie piosenki b. udatnie.

Dośkonały zespół II-go Gimnazjum Męskiego przy współudziale uczennic Żeńskiego Gimnazjum przystąpił do wykonania propagandowej sztuki „Szumi Bałtyk“. Pełen życia Zbyszek wraz z doskonałymi Wujkiem i Helą prze-

konali obecnych, że warto pracować dla morza, a skoro publiczność zobaczyła na scenie sprawdzający się sen Heli z klasycznym tańcem „Lilii“ z cudowną wprost figurynką „Sfiuxa“, zachwyt widowni dobiegał do zenitu. Był to taniec o wysokim poziomie artystycznym.

Ten sam wysoki poziom wykazywała scena z Wiślaną, Bursztyną, doskonałym Smętkiem oraz udatnym Wodnikiem i ślicznie pływającym fal. To

Ostatni weteran z Ziemi Gorlickiej

Na zdjęciu naszym podobizna śp. ppor. Andrzeja Ruyawskiego, ostatniego weterana powstania z 1863 r. z ziemi gorlickiej, który onegdaj zakończył życie w wieku 98 lat.

— O —

wszystko na tle żywych fal morskich, przy grze świateł reflektorów tworzyło widowisko, które pozostanie na długo w pamięci rozentuzjzmowanych Sądcezan.

Sądowi konkursowemu trudno było znaleźć wspólny miernik dla tych przemitych produkcji.

Z uwagi na cele propagandowe przyznano I nagrodę zespołowi, który odegrał „Szumi Bałtyk“, II „Marynarzom“ z Gimnazjum Kupieckiego a III Gimnazjum żeńskiemu za „Tańce holenderskie“.

Wszystkie zespoły za tak wybitną pracę dla propagandy LMK. otrzymały artystycznie wykonane dyplomy.

Wieczór ten dotychczas nie miał równego sobie.

W sprawie kanonizacji błogosławionej Kingi

Jak wiadomo, ma się wkrótce odbyć kanonizacja błogosławionej Kingi, której klasztor i relikwie znajdują się w Starym Sączu. W sprawie tej kanonizacji nadesłał wiadomość o jej chwilowym wstrzymaniu, ks. Wojciech Topoliński, generalny postulator Zakonu Braci Mniejszych. Kanonizacja błog. Kingi jest zapewniona i proces kanonizacyjny odbędzie się w najbliższym czasie.

Obuwie dla biednej dziatwy

1 marca br. rozdzielił w lokalu posterunku P. P. w Starym Sączu Komendant tamtejszego Posterunku p. Tokarczyk, 32 par obuwia dla najbiedniejszej dziatwy starosądcekiej. Przy rozdziale obecny był burmistrz St. Sącza Ogorzały, który wygłosił okolicznościowe przemówienie. Działwa dziękowała serdecznie za podarki.

Porady prawne

Zasiłek z powodu braku pracy

Podstawą wymiaru zasiłku spowodowanego braku pracy stanowi przeciętna płaca z ostatnich 12-mcy składkowych przed utratą zajęcia. Zasiłek dla pozostających bez pracy składa się z zasiłku zasadniczego i zasiłku rodzinnego. Zasiłek zasadniczy wynosi dla samotnych 30 proc., a dla utrzymujących rodzinę 40 proc. podstawy wymiaru zasiłku. Zasiłek rodzinny wynosi 4 proc. podstawy wymiaru na każdego niezarobkującego i pozostającego na utrzymaniu ubezpieczonego członka jego rodziny. Zasiłek rodzinny nie może przekroczyć wysokości zasiłku zasadniczego.

Prenumerujesz „Głos Podhala“?

Dr ST. BILIŃSKA

Nowa powieść Eugeniusza Pawłowskiego pt.

„Burza nadciąga“

W ubiegłym roku święcono dziewięćdziesiątą rocznicę powstania chochołowskiego.

Na Podhalu były odczyty, uroczystości.

Czasopisma, między niemi Il. Kurjer Codzienny, poświęciły temu powstaniu szereg artykułów, wierszy. Nigdzie jednak nie było wzmianki o jedynej, poświęconej temu powstaniu powieści.

Kto jak kto, ale Il. Kurjer Codzienny, który ciągle akcentuje, że zawsze pierwszy ma wszelkie wiadomości, pierwszy staje w obronie krzywd, pierwszy przeczuwa i wydobywa nowe talenty — powinien był o tej powieści wspomnieć, tymbardziej, że została mu „nadesłana“.

Mówię tu o dziele Eug. Pawłowskiego, który zadebiutował powieścią pt. „We mgle świtu“, a teraz wydał powieść pt. „Burza nadciąga“, która jest II. częścią cyklu, noszącego tytuł: „Chochołowscy“.

Jak pierwsza część tj. „We mgle świtu“ okazała nieprzeciętny talent epicki autorka i nie wymagała, aby parzyć na cokolwiek przez palce, niby z

racji „debiutu“, — tak w drugiej części wzięł autor jeszcze większy rozmach.

W pierwszej części walczy jeszcze konieczność realistycznego ujęcia tematu z wrodzonym, idealistycznym nastawieniem młodego wychowawcy młodzieży, jeszcze „sodalis marianus“ trzyma za poły bystrogo obserwatora i poetę tak o żywej jak i bujnej wyobraźni.

W drugiej części, w powieści p. t. „Burza nadciąga“, rozmach twórcy zdusił te wszystkie skrupuły i dał rzecz tak żywą, bezpośrednią i z takim artystycznym ujęciem, że bez obawy „przewrócenia w głowie“ młodemu autorowi można powiedzieć, że cały szereg ustępów przypomina najcelniejsze miejsca arcydzieł epickich tak Sienkiewicza i Reymonta.

Autor „Chochołowskich“ wzięł się w bohaterów, w ich dolę, na duszę padł mu urok „Skalnego Podhala“, a serce przejęło się nieszczęsnymi czasami 46 roku, kiedy to tyle szlachetnego zapalu i trudu poszło na marne.

Oto treść:

Burza nadciąga. Chmury czarne piętrzą się, skupiają nad Chochołowem. — Akeja Edw. Dembowskiego i jego towarzyszy przybiera coraz realniejsze kształty. Do pomocy ks. Kmietowiczowi i organizację Andrusikiewiczowi, przybywają emisariusze z Krakowa.

Piękny Mikołaj Kański, przypominający typem urody i zapałem ks. Kmie-

towicza, dostaje się na mieszkanie do Krzysiaków, rodziców ślicznej Marysi narzeczonej „śwarnego siuhaja“, Staszka Pokusy. Jeśli nawet ksiądz nie oparł się urokowi górskiej rusalki, jaką była Marysia, a tylko wiara głęboka, uczciwość i poczucie swej misji, trzymają jego serce i zmysły na uwierzy — to co mówić o ognistym Mikołaju, wykarmionym w dodatku na literaturze romantycznej. Mikołaj zapomina o swej roli, zapomina, że może zrazić górali, którzy odebranie Marysi Staszki mogliby uważać za obrazę. I sama Marysia ulega urokowi czarnych oczu Kańskiego, jego wytworności i temu, że ten pan „uczony“ a nie prosty góral jak jej Staszek. Kański oświadcza się o Marysię. Jej zdaje się, że kocha Kańskiego, ale waha się. Dopiero stary Krzysiak trzeźwym rozumem wyperswadował pańskiemu kandydatowi na zięcia to romantyczne a tak mogące się smutnie zakończyć małżeństwo. Rozłąkę przyspieszają ludzie Kulezyckiego, którzy chcą ująć buntownika. Marysia z narażeniem siebie ułatwia ucieczkę Kańskiemu.

O wszystkim dowiaduje się Staszek. W pierwszym naporze rozpaczy wyrzeka się „Sprawy“ i idzie w góry polować na kozice. Wstrząsający jest opis „kurniawy“, której o mało nie uległ młody góral. Spotkanie z Sabałą rodzi opamiętanie i Staszek wraca znów do ks. Kmietowicza, by pracować nadal dla

ojczyzny. Ale między Marysią a Staszkiem oziębiecie. Marysia rozpacza bo jednak kocha Staszka, a tamto to było takie książkowe bałamucenie się. I Staszek ją kocha, choć romansuje z Franią; zwróci się przy nadarzącej się sposobności do Marysi.

Drugą piękną parą kochanków jest młody Jędrak Zych i Zosia Styrculancka. Wuj Jędrka, Łukasik, szpieg Kulezyckiego, dawno jest łasy na majątek siostrzeńca. Czeką sposobności. Gdy przychodzi czas wesela, wpada z pacholkami mandatarzusa i robi niespodziewany „pobór do wojska“.

Jędrka i Jaska biorą „w rekruty“, a Zosia wzięta do dworu na śledztwo, zhańbiona ucieka i zamarza w drodze.

Jędrak ginie w czasie ucieczki z Ołomuńca.

Teraz „burza nadciąga“. Już się zbliża. Chochołowscy buntują się i chcą się rzucić na przedstawicieli zniechęconej Austrii. Ksiądz Kmietowicz każe im czekać na ogólne hasło powstania. Wybuchnie ono całą siłą i będzie tematem powieści pt.: „KURNIAWA“, która będzie trzecią i ostatnią częścią „Chochołowskich“.

Książkę czyta się z przejęciem, jedynym tchem tak ze względu na emocjonującą treść jak i piękny choć nie sztucznie zbudowany styl.

Zupełnie słusznie został autor nagrodzony przez P.A.L. srebrnym wawryzmem.

Na trybunie Sejmowej

Przemówienie posła Ziemi Sadeckiej Jana Łobodzińskiego wygłoszone na plenarnym posiedzeniu Sejmu w dniu 23III. 1937 r. przy budżecie Monopoli Państwowych

Wysoka Izbo! Dnia 31 stycznia roku zeszłego na Komisji Budżetowej przy 8 części preliminarza nad monopolami — kolega pos. Wagner i ja zabieraliśmy głos w dyskusji, poddaliśmy krytyce sposób sprzedaży wyrobów tytoniowych, sposób sprzedaży wprowadzony w r. 1933. W tej sprawie kolega pos. Wagner na tym posiedzeniu w Komisji Budżetowej wniósł odpowiednią rezolucję. W odpowiedzi na nasze przemówienia, na moje i kolegi posła Wagnera, p. Wiceminister Skarbu Grodyński odpowiedział, co następuje: „Co się tyczy kwestii poruszonych przez pp. Wagnera i Łobodzińskiego, czy ma być koncesjonowana czy wolna sprzedaż tytoniu, muszę zauważyć, że system wolnej sprzedaży zaprowadzony został z końcem 1933 r. i z początkiem 1934 r. Posiadamy dopiero doświadczenie z 2 lat. Brak pewnych gatunków u sprzedawców może dotyczyć chyba gatunków luksusowych, zagadnienie wpływów brutto nie pozostaje z tym w związku. Gdybyśmy teraz znów zmienili system, znów byłby okres 2—3 lat o gorszych rezultatach. Powinniśmy raczej wprowadzić pewne poprawki a nie bezustannie reorganizować. Dlatego rezolucję posła Wagnera możemy potraktować tylko jako wskazówkę do przeprowadzenia badań na ten temat“.

Przeczytałem ten cytat dosłownie z diariusza komisyjnego.

Na posiedzeniu plenarnym przy debacie nad tą częścią 8 przy monopolach, również miałem zaszczyt przemawiać tu z tej trybuny w roku ubiegłym. I gdy pozwoliłem sobie zaznaczyć, że Dyrekcja Polskiego Monopoli Tytoniowego uznała system wprowadzenia wolnego handlu w sprzedaży z 1933 r. za wadliwy i chętnie by go zmieniła, a raczej może tylko nie uskuteczniła tego z powodu pewnego wstydu, że tak szybko to robi, że nie ma racji, zaobserwowałem, gdy zwróciłem się w stronę ław rządowych, jak p. Wiceminister Grodyński zwrócił się do siedzącego obok niego p. Dyrektora departamentu Zaremby, wówczas dyrektora departamentu akcyz i monopolu w Ministerstwie Skarbu, a dziś dyrektora Monopoli Spirytusowego prawdopodobnie z zapytaniem, czy to prawda, że Monopol tego się wstydzi.

P. Dyrektor Zaremba — odniosłem takie wrażenie — potrząśnięciem głowy temu zaprzeczył. Nie upłynęło dużo czasu od tego okresu, jak p. Dyrektor Zaremba odzęgnywał się od tego, jakoby w Dyrekcji Monopoli tego się wstydził. W tej chwili mam pewnego rodzaju satysfakcję, że niedawno w Monopolu Tytoniowym sam P. Dyrektor Monopoli Tytoniowego powiedział — wobec większej delegacji — iż ta zmiana z r. 1933 i z początku 1934 tycząca się prowadzenia wolnego handlu wyrobami tytoniowymi, zawiodła. Nie upłynął rok, jak oświadczył p. Wiceminister Grodyński na Komisji, że zbyt krótko mamy wolny handel, abyśmy, go już mogli reorganizować. Nie upłynęło dużo czasu, jak już w połowie roku zeszłego, w Dyrekcji Monopoli Tytoniowego dojrzał nowy projekt głębokiej reorganizacji. Po reorganizacji w roku 1933 handlu wyrobami tytoni-

wemi, po wprowadzeniu wolnego handlu w detalicznej sprzedaży, powstał nowy projekt w Dyrekcji Monopoli Tytoniowego wprowadzenia takiego samego eksperymentu nieprzemysłanego, w hurtownej sprzedaży, spauperyzowania i zniszczenia tej sprzedaży.

Wykonawcą tego był p. pułk. Kania. Jeździł on po całej Polsce i wolny handel wprowadzał, był postrachem dla trafikantów, kupców tytoniowych, którzy po wprowadzeniu tego wolnego handlu stracili swoje warsztaty pracy. Dziś p. pułkownik Kania, z którym niedawno się widziałem, z monopolu poszedł na inny odcinek, z nim w r. 1933 mówiłem i przekonywałem na naszą koncepcję, iż nie ma racji, obecnie sam nie zapytany powiedział mi: „mieliście rację, zrobiliśmy źle, a dzisiaj w Monopolu Tytoniowym jeszcze gorzej wygląda. Muszę powiedzieć, że wprowadzenie wolnego handlu sprzedaży jest paradoksem, wtedy, gdy monopol istnieje w produkcji, w fabrykacji. Monopol Tytoniowy nie jest rzeczą nową. Dziś w r. 1937, obchodzi się rocznicę 15-lecia tego monopolu. W r. 1922 1 czerwca uchwalono w tym Wysokim Sejmie Monopol Tytoniowy.

Różne rzeczy przy tym się działy i musiały się dziać, jeżeli większością jednego głosu ten monopol w r. 1922 przeszedł. Różne na ten temat były pogłoski, różnie o tym pisano w prasie, wprost rzeczy rewelacyjne. Może będę miał zaszczyt o tym powiedzieć na innym miejscu, bo będę miał możliwość przemawiać w tej sprawie na Komisji Skarbowej przy moim projekcie, który wniosem o powrocie do systemu koncesyjnego. Przeglądałem skwapliwie stenogramy sejmowe z owych czasów, mam uwagi pewne pos. Kędziora o Monopolu Tytoniowym. A więc wyjątek z przemówienia p. pos. Kędziora w czasie debaty, wtedy gdy Monopol Tytoniowy w Wysokim Sejmie został uchwalony, jest następujący:

„Obowiązkiem Rządu i Sejmu i całego społeczeństwa jest starać się o to, aby podnieść dochody. Jakie są najdogodniejsze dla obywatela? Tak się zapytał p. Kędzior — Dochody tak uzyskane przez obciążenie takich artykułów, które nie są konieczne do życia, a nawet przy nadmiernym użyciu nie jest rzeczą nową, bo już od r. 1786 istniał w Państwie Polskim przedzoborowym, a w Europie prócz Anglii, która ma cło, Dania i Szwajcaria nie ma monopolu. Monopol Tytoniowy jest dla Skarbu Państwa najkorzystniejszy i stanowi najdoskonalszą formę opodatkowania obywateli. Współczynnik eksploatacyjny wynosi we Francji 20 proc., a 80 wypada na czysty dochód, we Włoszech 25 proc., a 75 proc. czystego dochodu, u nas współczynnik eksploatacyjny wynosi w r. 1922 20 proc. a czysty dochód 70 proc. W państwach niemonopolowych handlarze tytoniowi zarabiają 30 proc. przy drobnej sprzedaży wyrobów tytoniowych, gdy tymczasem Monopol Tytoniowy płaci prowizji od 8 — 10 proc. W państwach monopolowych są najlepsze cygara i papierosy, ponieważ państwo finansowo jest silniejsze od prywat-

nych przedsiębiorstw. W Niemczech były używane różne liście razem z liśćmi tytoniowymi, co świadczy o niekorzystnej ocenie samych fabrykatów. Co do interesów rolnika, państwo przy uprawie tytoniu może zatrudnić kilkadziesiąt tysięcy rodzin. Również kiedy uchwalono Monopol Tytoniowy mówiono, że kilkadziesiąt tysięcy rodzin może otrzymać zajęcie jako odsprzedawcy. Przecież po wojnie polskiej rozdano zezwolenia inwalidom, a usunięto dawnych sprzedawców, którym udowodniono, że podczas wojny dopuszczali się nadużyć“.

Tyle mniej więcej o monopolu Tytoniowym powiedział wówczas p. Kędzior. Do tego zabierał jeszcze głos nie mniej poważny, żyjący jeszcze poseł Stapiński, którego przemówienie krótko zacytuję: „Szeroko debatuje się nad kwestią inwalidów, jestem przekonany, że z czasem to źródło zostanie należycie wyzyskane i reszta niedomagań Rządu zostanie usunięta i istotnie zgodnie z uchwałą sejmową o pensjach inwalidzkich wszystkie sklepy tytoniowe będą oddane inwalidom. W takim razie musimy sobie powiedzieć, że stwarzamy dla dziesiątków tysięcy inwalidów i ich rodzin choć skromne, ale pewne podstawy egzystencji, albowiem nie wiemy, że może znajdziemy się w takim położeniu, że nie będziemy mogli wypłacać tych pensyj, ale natomiast wiemy, że ludność będzie palić tytoń i dziesiątki tysięcy rodzin będzie miało zabezpieczony byt, to jest rzecz wielkiej doniosłości i dlatego ten argument powinien przeważać za Monopolem w głosowaniu“.

(Dok. nast.)

KRONIKA

KALENDARZYK

22 P. Katarzyny
23 W. Piotra D.
24 Ś. Gabryela
25 C. Zwiast. NMP.
26 P. Wielki Piątek
27 S. Wielka Sobota
28 N. Wielkanoc

--0--

Nabożeństwo żałobne za duszę Marszałka Piłsudskiego odbyło się w piątek 19 bm. w kościele parafialnym o godzinie 9-iej rano. W nabożeństwie wzięli udział przedstawiciele administracji powiatu z starostą pow. dr Łachem na czele, Zarząd Miasta z prez. mgrem Nowakowskim i wiceprez. mgrem Krupą, przedstawiciele Wojska, Związków, Organizacji i tp. oraz liczne rzesze przedstawicieli.

Imieniny Marszałka Edwarda Smigłego-Rydzia obchodzono 18 bm. w N. Sączu uroczystie w Wojsku, Szkołach, Stowarzyszeniach i Organizacjach. W szkołach wygłoszone zostały odpowiednie pogadanki o Marszałku Smigłym-Rydzem. Okna i wystawy sklepów udekorowane były nalepkami a domy ozdobiono chorągiewkami.

Ferie wielkanocne młodzieży szkół średnich i powszechnych rozpoczęła się bieżącego roku w środę, dnia 24 marca i trwać będą do dnia 31-go marca włącznie.

Wracają ptaki z odlotów... W związku ze zbliżającą się wiosną przyleciały z południa gromady szpaków. Również zauważono w bieżącym tygodniu kilka bocianów szybujących nad Dąbrówką. Jeden z naszych Czytelników donosi nam, że jeszcze z początkiem marca słyszał skowronka w polach. Słowem --- idzie wiosna...

Ostatnie huraganowe wichury, jakie panowały w N. Sączu i okolicy w ubiegłym tygodniu w czwartek i piątek 11 i 12 bm. i w niedzielę wyrządzi-

ły dość dotkliwie szkody w sieci elektrycznej i telefonicznej w mieście i w powiecie. Wieczorem w czasie wicher zgasły lampy wskutek poprzerywania sieci na ulicach Sienkiewicza, części Zyguntowskiej, Matejki, w Dąbrówce i innych. Miejski Zakład Elektryczny natychmiast uskutecznił naprawę sieci.

Przedłużenie godzin handlu dla niektórych sklepów spożywczych. W najbliższych dniach wydany ma być okólnik w sprawie przedłużenia godzin handlu dla tej kategorii sklepów spożywczych, która zajmuje się handlem owocami, słodyczami i napojami.

Zgodnie z przepisami ustawy o godzinach handlu tej kategorii sklepy będą mogły być otwarte w okresie wiosennym i letnim do godz. 11 wiecz., a nie jak dotychczas do godz. 9 wiecz. Przedłużenie godziny handlu obowiązować będą od 1 kwietnia do 1 października rb.

Rozdanie nagród. Staraniem Zarządu Podokręgów KOZLA. i KOZPR. w Nowym Sączu, odbędzie się dnia 21 marca br. o godzinie 11-tej w sali Rady Miejskiej, uroczyste rozdanie nagród i dyplomów klubom i zawodnikom (czkom) przynależnych do tych Podokręgów.

Z Ziemi Sadeckiej

Z Rady miejskiej. W dniu 5-go marca br. odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej w Starym Sączu pod przewodnictwem burmistrza Roberta Ogórzałego. W posiedzeniu Rady wziął udział p. Starosta Dr Maciej Łach i inspektor Wydziału Powiatowego p. Jaroż. Po wyczerpującej dyskusji nad poszczególnymi działami budżetu uchwalono zrównoważony budżet w dochodach i rozchodach w wysokości 68.800 zł.

Z życia Sokoła. W dniu 28 lutego br. odbyło się Walne Zgromadzenie członków Sokoła w Starym Sączu. — Przewodniczył dr Marian Stampfl, w obecności delegata Okręgu IV-go prof. Piotra Kosińskiego. Obecny skład Zarządu Sokoła przedstawia się następująco: prezes dr Marian Stampfl, wiceprezes I Kazimierz Ziębowski, wiceprezes II Józef Śliwa, naczelnik Władysław Sędek, skarbnik Józef Molewicz, sekretarz Adolf Bochyński, gospodarz i chorąży Albert Szewczyk, członkowie Zarządu: Roman Cesarczyk, Ludwik Rams, Józef Paszkiewicz, Jan Witkowski i Franciszek Lawiczka. Kierownictwo sekcji scenicznej objął Józef Kaczanowski, zaś odczytowej dr M. Stampfl

Ze Strzelca. Z dniem 1 marca br. w miejsce ustępującego Aleksandra Bitnera — objął Komendę Oddziału Z. S. w Starym Sączu Klimecki Władysław.

Z posiedzenia Rady Gminnej w Łącku. W dniu 25 lutego br. odbyło się pod przewodnictwem wójta Michała Ówikowskiego posiedzenie Rady Gminnej. Rada Gminna upoważniła zarząd Gminny do poczynienia starań w kierunku założenia „Spółdzielni Zdrowia“ na wzór spółdzielni w Markowej pow. przeworskiego.

Założenie spółdzielni zdrowia stanie się najskuteczniejszą bronią przeciw szerzącym się w nadmierny sposób chorobom, podniesie stan sanitarny naszych wsi i przyczyni się do wzmożenia ruchu spółdzielczego ogarniającego coraz potężniej nasze gromady.

Następnie obradowano nad założeniem szkoły zawodowej rolniczej. Łącko, leżące w ośrodku kultury rolnej, sadowniczej i hodowlanej domaga się stworzenia ogniska szerzącego tę kulturę. Specjalną uwagę należy zwrócić na sadownictwo. Za lat 5—7 cała dolina Dunajca między Jazowskiem a Tylmanową okryje się kształtnymi kwadratami drzewek owocowych. Ze względu właśnie na zamiłowanie tutejszych mieszkańców do sadownictwa i na odpowied-

